

Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie
Programmadirectie Juridisch instrumentarium natuur en gebiedsinrichting i.o.
T.a.v. mevrouw mr. J.L.D. Heukers
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

DATUM	BETREFT	KENMERK
Ede, 18 november 2011	Reactie op hoofdlijnen Kaderwet Natuur	2011/SWU/181

Geachte mevrouw Heukers,

Hierbij treft u onze tweede reactie deel 1¹ op aan op het concept wetsvoorstel natuur 0.1, inclusief de bijbehorende memorie van toelichting. Het betreft een reactie op hoofdlijnen aan dat, ondanks de vakantieperiode in samenwerking met een aantal belanghebbende partijen tot stand is gebracht.

Context

Sinds 2006 ondersteunt Stadswerk haar leden en andere professionals door onder andere de gedragscode beheer groenvoorzieningen (samen met Vereniging Hoveniers en Groenvoorzieners) en de gedragscode ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Stadswerk beheert ook het bijbehorende certificeringstraject waarmee professionals zich kunnen kwalificeren bij hun inzet op het gebied van de Flora- en faunawet. Deze certificering is afgestemd op de uniforme aanbestedings- en werksystematiek (RAW) waarmee onze leden in de Grond-, Weg en Waterbouw met inbegrip van groenvoorzieningen veel werken. Wij zijn voorstander van een uniforme regelgeving waarmee onze leden hun aanpak en kwaliteiten kunnen borgen.

Mede door diverse voorlichtings- en studiebijeenkomsten, vaak in samenwerking met anderen, heeft Stadswerk hiermee de afgelopen jaren een flinke impuls gegeven aan het professioneel werken ook het gebied van natuurwetgeving.

Wij merken daarbij op dat de huidige natuurwetgeving voor onze leden als een complexe materie wordt ervaren en dat de huidige wet- en regelgeving nog maar amper is geïmplementeerd. Stadswerk pleit dan ook voor behoud en waar mogelijk vereenvoudiging van de bestaande instrumenten.

¹ Begin week 47 – 2011 sturen wij u nog enkele aanvullingen. Als bijlage is ook onze reactie op het wetsvoorstel van 1 juni 2011 bijgevoegd.

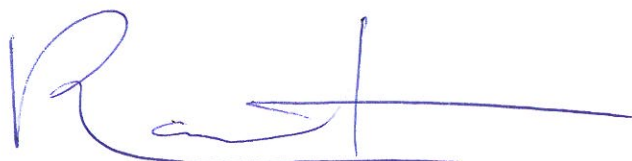
Reactie

Navolgend worden puntsgewijs en waar mogelijk met verwijzing naar de artikelen in het nieuwe wetsvoorstel onze reacties op het wetsvoorstel van 6 oktober 2011 en de bijbehorende memorie van toelichting opgesomd.

1. De geldigheidstermijn van de **gedragscode** Bestendig beheer groenvoorzieningen loopt tot eind 2012, wij willen deze graag verlengen. Voor verlenging zijn wij volgens het nieuwe wetsvoorstel aangewezen op een provinciale goedkeuring waarbij landelijke toetskaders ontbreken. Stadswerk pleit voor landelijke goedkeuring van gedragscodes of minimaal landelijke toetskaders.
2. In het nieuwe wetsvoorstel komt naar onze mening onvoldoende naar voren wat de status van de **natuurvisie** is. In de toelichting staat een overwegend strategische visie, naar onze mening zijn duidelijke **landelijke toetskaders en richtlijnen** nodig voor onder andere het beoordelen van gedragscodes, ontheffingen en vrijstellingen. Daarnaast ontbreekt de koppeling met de programmeringen van provincies en gemeenten, waardoor het niet duidelijk is hoe met lokale natuurwaarden wordt of moet worden omgegaan.
3. Uit het wetsvoorstel komt naar voren dat werkzaamheden en activiteiten mogelijk zijn mits de gunstige staat van instandhouding van een soort niet in het geding komt. Uit het wetsvoorstel komt niet naar voren wie de wezenlijke invloed op de gunstige staat van instandhouding bepaalt, op welke wijze en niveau dit wordt gedaan en waaraan wordt getoetst. Het wetsvoorstel gaat ook uit van handhaving op populatieniveau en niet op individuen zoals nu het geval is. Ook hier is dus inzicht in de staat van de soorten nodig. Stadswerk pleit voor landelijk toetskaders voor het **bepalen van de gunstige staat van instandhouding** van soorten. Vooral inzicht in de lokale natuurwaarden is voor onze leden nodig om effecten van hun werkzaamheden te kunnen beoordelen.
4. Wij ondersteunen het initiatief voor een **landelijke databank met soortgegevens**. De huidige databank (NDFP van GaN) bevat echter nog onvoldoende gegevens om de daadwerkelijke staat van instandhouding te kunnen bepalen en daarmee het effect van werkzaamheden en activiteiten op soorten. Hiervoor is het minimaal nodig om op lokaal niveau de ontwikkeling van populaties te kunnen volgen. Het gebruik maken van de databank zou ook nadrukkelijk een status/waarde – juridische hardheid - moeten hebben zodat raadplegen meerwaarde heeft.
5. In de huidige werkwijze merken wij dat er behoefte is aan landelijke **protocollen** voor het verzamelen van soortgegevens met name voor het bepalen van de wezenlijke invloed zodat eenduidig wordt wat en hoe soortgegevens moeten worden verzameld en geïnterpreteerd. Daarmee worden onderzoekskosten beperkt en de doorlooptijd van projecten verminderd.
6. Soorten die worden genoemd op **Rode lijsten** worden door burgers en belangengroepering als belangrijke ijkpunten aangegrepen. In de huidige wetgeving bestaat er deels overlap met beschermde soorten. Wij vinden dit erg verwarrend want hoe moet nu worden gehandeld wanneer er Rode lijstsoorten in bijvoorbeeld op een aanstaande bouwlocatie in het stedelijk gebied voorkomen?
7. Het verlenen van ontheffingen voor het treffen van mitigerende maatregelen zoals het verplanten en **verplaatsen** van beschermde soorten wordt nu bij de provincies neergelegd. Het zou een lastenverlichting zijn wanneer dergelijke maatregelen deel uit kunnen maken van (het plan van aanpak van) een gedragscode.
8. Onder het begrip '**houtopstanden**' (art 1.1, lid 1) vallen alle rijbeplantingen die meer dan 20 bomen omvatten. In onze ogen vallen hier nu ook alle lanen in het stedelijk gebied onder. Dit is niet wenselijk en niet werkbaar. Er is een nadere definiëring nodig wat onder het onderwerp 'houtopstanden/bossen' valt en wat onder overig groen.
9. Er blijken in Nederland en Europa verschillende definities gehanteerd te worden voor het begrip '**bos**'. Is er een eenduidige definitie van het begrip 'Bos' op te nemen?

10. Bij artikel 1.5 ontbreekt de relatie met de biodiversiteit in de **stedelijke omgeving** waardoor niet duidelijk wordt of het stedelijke en particulier gebied (en tuinen) deel uit maakt van het wetsvoorstel.
11. In artikel 1.9 is niet duidelijk op welke wijze **gemeenten** worden betrokken bij de genoemde programmatisch aanpak. In het gehele wetsvoorstel is naar onze mening de rol van gemeente weinig concreet gemaakt terwijl gemeenten door de omgevingsvergunning een cruciale rol hebben gekregen voor het onderdeel 'natuur'.
12. Wordt bij artikel 2.7 over de beoordeling van plannen en projecten in en nabij beschermde gebieden het huidige regime voor het bepalen van de **significante gevolgen** gehandhaafd of wordt dit nu ook per provincie ingevuld? Stadswerk pleit voor een landelijk toetskader hiervoor.
13. Idem voor artikel 2.8 over het treffen van **compenserende maatregelen** in beschermde gebieden: wie toetst en met welke kaders? Stadswerk pleit voor landelijk toetskaders.
14. In het wetsvoorstel wordt het begrip **opzettelijk doden** genoemd (o.a. artikel 3.11, lid 1). Voor ons is het niet duidelijk hoe dit moeten geïnterpreteerd. Niet opzettelijk handelen is dus niet strafbaar. Bijvoorbeeld wanneer een aannemer per ongeluk een oeverwaluw wand vernietigd en de dieren dood, omdat hij geen idee heeft wat een oeverwaluw is, dan is dat geen overtreding? Of valt bijvoorbeeld tijdens maaiwerkzaamheden ondanks een voorafgaande terreininspectie doden van een dier of vernietigen van een nest nog onder opzettelijk doden?
15. Als staat van instandhouding niet in gevaar komt bij een soort en dus mag je **(ver)storen** (art 3.1, lid 5 en art 3.5 lid2)? Het is vrijwel onmogelijk om een bedrijf of aannemer aan te laten tonen dat de instandhouding van een soort niet in gevaar komt. Het jaarlijks opstellen en verspreiden van bijvoorbeeld een lijst met soorten die naar verwachting (lokaal, regionaal of landelijk) wel of niet in gevaar komen zou daarvoor mogelijk een hulpmiddel zijn.
16. Wanneer is er sprake van het opheffen of aantasten van de **functionaliteit** van vaste rust- en verblijfplaatsen (zie toelichting bij artikel 3.5)?
17. Bij artikel 3.11, lid 3a en d, worden diverse **terreintypen** expliciet benoemd: tuinen, groen langs infrastructuur, stedelijke groenvoorzieningen en andere groenvoorzieningen worden niet genoemd.
18. Worden gemeenten en andere beheerders in het wetsvoorstel ook als **terreinbeherende instantie** gezien?
19. De instrumenten voor het omgaan met het onderwerp '**tijdelijke natuur**' zijn de afgelopen jaren praktisch werkbaar gebleken in vooral gemeenten, zeker in tijden waarin ontwikkelplannen slechts langzaam van de grond komen en terrein lang 'braak' liggen. Instrumenten hiervoor ontbreken in het nieuwe wetsvoorstel.
20. In artikel 10.7 bij wijzigingen in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht onder punt D artikel 2,17 worden wel de kaders voor Natura 2000 gegeven maar niet die voor het omgaan met **lokale natuurwaarden** (lokaal soortenbeleid) en hoe hier de wezenlijke invloed moet worden onderbouwd.
21. Voor vogels en overige soorten met het zwaardere beschermingsregime is ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geen ontheffingsgrond. Blijft daarbij het huidige systeem van positieve afwijzing en **verklaring van geen bedenking** gehandhaafd? Stadswerk vindt dit een onduidelijk en niet uit te leggen werkwijze.

Vriendelijke groeten,

Rob Karstens
Directeur